

увагу в доповіді приділено мотивації авторів, стратегіям національного героїзму та змалюванню архетипу воїна-невидимки. Також розглянуто питання мови, інтертекстуальних алюзій та історичної правдоподібності як інструментів літературної політики пам'яті. Таким чином, у фокусі доповіді – не лише фігура литовця в українській прозі, але й утвердження солідарної моделі «опору з периферії», що руйнує імперську оптику центру й відкриває простір для діалогу культур посттоталітарної Східної Європи.

Ключові слова: література пам'яті, посттоталітарна проза, українсько-литовські паралелі, історичний роман, колективна травма, міфотворення, постколоніальна оптика, історична реконструкція.

Богдан БУРИГІН

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

Мовні образи «нації» і «пам'яті» у дискурсах України і Литви

У доповіді розглядається концептуалізація понять «нація» і «пам'яті» у публічному дискурсі України та Литви з акцентом на мовні засоби репрезентації і культурні особливості осмислення цих понять. Порівняльний аналіз здійснено на матеріалі публіцистичних текстів, офіційних заяв, виступів політичних лідерів, а також журналістських матеріалів, що висвітлюють теми національної ідентичності, історичної пам'яті та взаємин із радянським минулим. Звертається увага на те, як мовні образи формують колективне уявлення про націю як спільноту пам'яті, історії та цінностей. Аналіз виявляє спільні риси українського і литовського дискурсів: апеляцію до травматичного досвіду колонізації, акцент на європейській самоідентифікації, символічне значення історичних постатей та подій. Водночас наголошуються й відмінності, зумовлені розбіжностями у національних наративах, політичному контексті та моделі пам'ятання. Особливу увагу приділено функціонуванню лексем «герої», «жертви», «окупація», «відновлення», «історична справедливість», які є репрезентативними для обох мовно-культурних середовищ. Дослідження має на меті не лише описати мовні механізми конструювання «нації» і «пам'яті», а й виявити, як ці поняття працюють як інструменти культурної ідентифікації, мобілізації та суспільного діалогу в умовах посттоталітарного простору.

Ключові слова: герої, нація, жертви, окупація, відновлення, історична справедливість, пам'ять.

Крістіна ІВАНЦЬКА

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Тарас Шевченко і Литва: період життя і переклад творчого доробку литовською мовою

У доповіді розглядається зв'язок між Тарасом Шевченком і Литвою, з особливим акцентом на важливий період у житті поета – його перебування у Вільнюсі. Аналізується, як саме литовська столиця вплинула на формування Шевченка як митця, на його емоційний досвід і перші кроки до становлення як живописця і поета. Особлива увага приділяється враженням Шевченка від міста, людям, з якими він там познайомився, а також впливу історичних подій, зокрема Листопадового повстання. Друга частина доповіді присвячена реєстрації поезії Шевченка в Литві. У ній виокремлюються три основні етапи литовських

перекладів його творчості: перші вільні перекази XIX століття, переклади радянського періоду, виконані переважно з російської мови й забарвлені ідеологічно, а також сучасні переклади безпосередньо з української, насамперед у виконанні Владаса Бразюнаса. Окрему увагу приділено порівняльному аналізу двох литовських перекладів культового вірша «Заповіт»: класичного варіанта Антанаса Венцлови (1961) і сучасної версії у перекладі Бразюнаса (2014). Обидва переклади передають дух Шевченкового голосу, але суттєво різняться за тоном, мовою та емоційною виразністю. Доповідь завершується наголошенням на важливості подальшого вивчення і популяризації спадщини Шевченка – як джерела гуманістичних цінностей, як голосу спротиву та як культурного моста між Україною і Литвою.

Ключові слова: *Тарас Шевченко, Вільнюс, переклади, "Заповіт", Владас Бразюнас, Антанас Венцлова, українсько-литовські культурні зв'язки.*

Inga KAPENIECE

National Library of Latvia

Availability of Works of Lesya Ukrainka in Libraries of Lithuania Belonging to iBiblioteka.lt Network

This paper will examine the availability of Ukrainian literature in Lithuania, focusing on the availability of Lesya Ukrainka's original works and translations to users of Lithuanian libraries that belong to the library network iBiblioteka.lt. iBiblioteka.lt connects more than 1200 libraries of Lithuania, is the largest library system in Lithuania, including more than 10 million bibliographic records, consisting of books, periodicals, video and audio recordings, maps, e-publications, etc., is used by over 1 million users. Lesya Ukrainka (Larysa Petrivna Kosach-Kvitka (pseudonym: Леся Українка)) (1871–1913) was one of foremost writers of Ukrainian literature. In iBiblioteka.lt can find Lesya Ukrainka's prose, drama and poetry mostly for adults, but there are also literature for children. There are Lesya Ukrainka's works in original (Ukrainian) as well as translations into Lithuanian, English, German, Russian, and Georgian available to users of the libraries of iBiblioteka.lt network. The libraries of library network iBiblioteka.lt offers printed resources: books and articles, as well as sound recordings. The availability of Ukrainian literature in Lithuania is important because it contributes to the preservation of Ukrainian identity in Lithuania and helps users of the Lithuanian library network iBiblioteka.lt learn about Ukrainian culture. Bibliographic statistical methods to determine the availability of Lesya Ukrainka's works to users will be used in the paper.

Keywords: *Lesya Ukrainka, Larysa Petrivna Kosach-Kvitka, availability of Ukrainian literature, iBiblioteka.lt, bibliographic statistical analysis, libraries of Lithuania.*

Maksym HUDYM

Taras Shevchenko National University of Kyiv

The Problem of the Balto-Slavic Ethnolinguistic Unity

The study examines the main theories and hypotheses regarding the Baltic-Slavic ethnolinguistic unity. Historical contacts with other ethnolinguistic groups, in